

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
Ukrainian National Academy of Sciences
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВОЗНАВСТВА, ФОЛЬКЛОРИСТИКИ
ТА ЕТНОЛОГІЇ ім. М. Т. РИЛЬСЬКОГО
M. Rylsky Institute for Art Studies, Folkloristic and Ethnology
МІЖНАРОДНА АСОЦІАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ЕТНОЛОГІВ
International Association of Ukrainian Ethnologists

НАРОДНА ТВОРЧІСТЬ ТА ЕТНОЛОГІЯ

FOLK ART AND ETHNOLOGY

№ 3, 2012 (337)

травень-червень

Київ – 2012

Зміст Contents

З історії і теорії науки

On History and Theory of Science

- 7 **Іваннікова Людмила.** Фольклористика Півдня України в наукових студіях 20-х років ХХ століття
Ivannikova Liudmyla. The South Ukrainian Folkloristics in the 1920s Scientific Studies
- 16 **Козар Лідія.** Василь Доманицький як громадський діяч і фольклорист
Kozar Lidiya. Vasyl Domanytskyi as a Public Man and Folklorist
- 31 **Артюх Лідія.** Вогонь і вода в системі звичаєвих заборон
Artiukh Lidiya. Wire and Water in Customary Prohibitions System
- 42 **Щербак Інна.** Релігійні процеси в поліетнічному середовищі (на матеріалах Житомирщини)
Shcherbak Inna. Religious Processes in Polyethnic Environment (After the Zhytomyrshchyna Materials)
- 50 **Пономар Людмила.** Ареальне дослідження народного одягу Полісся
Ponomar Liudmyla. Area Research on Polissya Folk Garb

Розвідки та матеріали

Studies and Materials

- 57 **Курочкін Олександр.** Молодіжні вектори української мрії
Kurochkin Oleksandr. Youth Vectors of Ukrainian Dream
- 68 **Коваль-Фучило Ірина.** Поминальні голосіння в селі Сварицевичі: основні мотиви і специфіка виконання
Koval-Fuchylo Iryna. Dirges in Svarytsevychi: Basic Themes and Specificity of Performance
- 72 **Товстенко Тетяна.** Вплив етнокультурної спадщини на сучасний стан забудови в культурно-інформаційному просторі Києва
Tovstenko Tetiana. Influence of Ethno-Cultural Heritage on Modern Condition of Building in Cultural and Mass Media Sphere of Kyiv
- 85 **Олійник Наталія.** Атрибутика весільної обрядовості українців етноконтактної зони (за матеріалами фольклорно-етнографічних експедицій до Харківської та Белгородської областей)
Oliinyk Nataliya. Attributes of the Ukrainian Ethno-Contact Zone Wedding Rites (After the Materials of the Folkloric-Ethnographic Expeditions to the Kharkiv and Bielhorod Regions)

Трибуна молодого дослідника

A Tribune of a Young Researcher

- 92 **Довгань Сергій.** Регіональні особливості зведення народного житла Середньої Наддніпрянщини в кінці ХІХ – другій половині ХХ століття

ISSN 01306936 Рік заснування 2010
Індекс 74328 Виходить раз на два місяці

Засновники журналу

Національна академія наук України

Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського

Головний редактор

Ганна СКРИПНИК

Заступник головного редактора

Анатолій ІВАНИЦЬКИЙ

Відповідальний секретар

Галина БОНДАРЕНКО

Редакційна колегія

Лідія АРТЮХ, Василь БАЛУШОК, Валентина БОРИСЕНКО, Леся ВАХНІНА, Олег ГРИНІВ, Софія ГРИЦА, Віктор ДАВИДЮК, Іван ДЗЮБА, Роман КИРЧІВ, Олександр КУРОЧКІН, Наталія МАЛИНСЬКА, Микола МУШИНКА, Всеволод НАУЛКО, Сергій СЕГЕДА, Григорій СЕМЕНЮК, Мирослав СОПОЛИГА, Михайло ТИВОДАР

Рекомендовано до друку вченою радою Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України
(протокол № 6 від 07.06.2012)

Народна творчість та етнологія : № 3 / [голов. ред. Г. Скрипник] ; НАНУ, ІМФЕ ім. М. Т. Рильського. – К., 2012. – 126 с.

Редактори

Надія ВАЩЕНКО, Наталія ДЖУМАЄВА, Лариса ЛІХНЬОВСЬКА, Альона РОКИЦЬКА, Людмила ТАРАСЕНКО, Олена ЩЕРБАК

Редактор англomовних текстів

Павло РАФАЛЬСЬКИЙ

Оператори

Ірина МАТВЄЄВА, Людмила НАСТЕНКО, Ельвіра ПУСТОВА

Комп'ютерна верстка

Людмила НАСТЕНКО, Дмитро ЩЕРБАК

Редакція не завжди погоджується з авторами статей

Адреса редакції: 01001 Київ-1, вул. Грушевського, 4
тел. 279-45-22

E-mail: etnolog@etnolog.org.ua

http://www.etnolog.org.ua

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації

Серія КВ. № 17404–6174Р від 24.12.2010

Формат 60×84/8, 205×290мм

умов. вид. арк. 11,2

© Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України

Dovhan Serhii. Regional Peculiarities of Erecting a Folk Adobe of the Middle Naddniproianshchyna in the Late XIXth – the Second Part of the XXth Centuries

98 *Халюк Леся*. Усні наративи про переселення 1947 року українців у Польщі: тематична специфіка

Khaliuk Lesia. Oral Narratives on the 1947 Forced Resettlement of Post-War Poland's Ukrainian Minority in Poland: Thematic Specificity

108 *Помпа Ольга*. Записи автентичних народних танців «Лінцей» та «Ойра» на Житомирщині

Pompa Olha. Recording of Authentic Folk Dances Lintsei and Oira on Zhytomyrshchyna

113 *Чебан Олена*. Обереги в практиці обживання сучасного міського житла (на матеріалах одеських квартир)

Cheban Olena. Amulets in Practice of Rendering A Modern Urban Abode Habitable (Based on the Odessa Apartments Examples)

Рецензії

Reviews

118 *Іваницький Анатолій*. Пісні Анни Драган з Галицької Лемківщини

Ivanytskyi Anatolii. Songs of Anna Dragan from Galician Lemkivshchyna

120 *Єфремова Людмила*. Перша ластівка – антологія українського музичного фольклору

Yefremova Liudmyla. A First Swallow, an Anthology of Ukrainian Musical Folklore

122 *Шалак Оксана*. Коли промовляють архіви

Shalak Oksana. Utterance of Archives

Автори:

Іваннікова Людмила — кандидат філологічних наук, науковий співробітник відділу фольклористики Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України. Коло наукових зацікавлень: історія фольклористики Півдня України, фольклор та меморати про Голодомор 1932–1933 років, традиційні світоглядні уявлення, обряди та звичаї українців.

Козар Лідія — кандидат філологічних наук, старший науковий співробітник відділу фольклористики Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України. Коло наукових зацікавлень: історія української фольклористики кінця XIX — початку XX ст., статті фольклористів Б. Грінченка, В. Горленка, Т. Зіньківського, В. Степаненка, М. Грінченка, В. Доманицького, М. Дикарева, В. Науменка, І. Липи, В. Самійленка, Г. Коваленка та ін.

Артюх Лідія — кандидат історичних наук, провідний науковий співробітник відділу «Український етнологічний центр» Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України. Коло наукових зацікавлень: матеріальна культура українців, зокрема народне харчування; проблеми між-етнічних взаємовпливів.

Щербак Інна — кандидат історичних наук, науковий співробітник відділу «Український етнологічний центр» Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України. Коло наукових за-

цікавлень: традиційна культура, етнологія дитинства, етнологія релігії.

Пономар Людмила — кандидат історичних наук, докторант Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України. Коло наукових зацікавлень: етнолінгвістичне вивчення народної культури українців; українське народне вбрання; комплексне вивчення народного одягу Полісся, зокрема, у взаємозв'язку предметів і термінів убрання, їх етнолокальної специфіки та географії поширення в межах регіону; народне вбрання на етноконтактних територіях — порубіжних районах Білорусі та Польщі.

Курочкін Олександр — доктор історичних наук, професор, головний науковий співробітник відділу «Український етнологічний центр» Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України. Коло наукових зацікавлень: історія календарної та сімейної звичаєвості, питання історіографії, громадський побут, релігійні вірування, міфологія і демонологія, маскознавство, традиційні розваги і весільний фольклор, процеси етнічної ідентифікації, карнавальньо-святкова культура українців та інших європейських народів.

Коваль-Фучило Ірина — кандидат філологічних наук, науковий співробітник відділу фольклористики Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України. Дослідниця народних голосін, похоронного обряду, автор публікацій у галузі

фольклористики, традиційної народної культури.

Товстенко Тетяна — кандидат архітектури, старший науковий співробітник відділу «Український етнологічний центр» Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України. Коло наукових зацікавлень: етнокультурна спадщина, поліетнічне середовище міст України.

Олійник Наталія — головний спеціаліст відділу культури Орджонікідзевського району Департаменту культури Харківської міської ради, засновник і голова Спілки етнологів та фольклористів міста Харкова, організатор фольклорно-етнографічних експедицій «Стежками Слобожанщини». Коло наукових зацікавлень: традиційна культура Слобожанщини: календарно-обрядові свята, родинна обрядовість, фольклор, традиційна культура українсько-російського порубіжжя.

Довгань Сергій — етнолог, краєзнавець, провідний мистецтвознавець відділу «Український етнологічний центр» Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України. Коло наукових зацікавлень: народна архітектура України; музеї просто неба; трансформаційні процеси сучасного села, садиби, двору, оселі українців; естетичні особливості інтер'єру та екстер'єру житла українців тощо.

Халюк Леся — кандидат філологічних наук, молодший науковий співробітник відділу мистецтва та народної творчості зарубіжних країн Інституту мис-